olanlara zorunlu çalışma yükümlülüğünü yerine getirmek üzere elektronik başvuru formu doldurtulacaktır." kuralına yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; 15.10.2002 tarihinde ilk defa öğretmen olarak atanan ve bu durumu itibariyle de zorunlu çalışma yükümlüsü olan davacının, İzmir İli Konak İlçesi ... İlköğretim Okulu zihinsel engelliler sınıf öğretmeni olarak görev yapmakta iken aylıksız izinli sayıldığı ve 31.3.2005 ile 31.3.2006 tarihleri arasında Malatya İli Yeşilyurt İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü emrinde yedek subay öğretmen olarak askerlik görevini yerine getirdiği, birinci hizmet bölgesine dahil illerde ilk defa göreve başlayan öğretmenler açısından geçerli olan 3 (üç) yıllık sürenin (askerlikte geçen sürenin de dikkate alınması suretiyle) tamamlandığı belirtilerek zorunlu çalışma yükümlülüğünün yerine getirilmesi amacıyla davacıdan elektronik başvuru formu doldurmasının istenildiği, elektronik başvuru formu doldurarak tercihte bulunan davacının hizmet puanı itibariyle tercihlerine atanamaması nedeniyle bilgisayar kurasının devreye girdiği ve 31.5.2006 günlü, 44573 sayılı dava konusu işlemle; Van İli Edremit İlçesi ... İlköğretim Okulu öğretmenliğine atandığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, İzmir İli Konak İlçesi ... İlköğretim Okulu'nda zihinsel engelliler sınıf öğretmeni olan davacının, zorunlu çalışma yükümlülüğü kapsamında atanmak amacıyla başvuruda bulunduğu eğitim kurumları arasında yer almayan Van İli Edremit İlçesi ... İlköğretim Okulu'na zihinsel engelliler sınıf öğretmeni olarak naklen atanmasına ilişkin 31.5.2006 günlü, 44573 sayılı işlemin, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nin 25., 29. ve 49. maddeleri ile Milli Eğitim Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün "Zorunlu Yer Değiştirmeler" konulu ve 25.5.2006 günlü, 43297 sayılı Genel Yazısı'nın 2. maddesinde yer alan düzenlemelere uygunluk taşıdığı tartışmasız olduğundan dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulüyle, İzmir 4. İdare Mahkemesi'nce verilen 21.2.2007 günlü, E:2006/1473, K:2007/123 sayılı kararın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1/b. fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Kanun'la değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkeme'ye gönderilmesine, 27.5.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
D A N I Ş T A Y
İkinci Daire
Esas No : 2008/4266
Karar No : 2008/2851

Özeti : Vergi dairesi başkanlıklarının, iptal ve tam yargı davalarında da hasım konumuna alınması gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı
Diğer Davalı : Hatay Valiliği
Karşı Taraf : ...
Vekili : Av. ...
İsteğin Özeti : Hatay İdare Mahkemesi'nin 27.09.2007 günlü, E:2006/555, K:2007/1599 sayılı kararının dilekçede yazılı nedenlerle temyizen incelenerek bozulması isteminden ibarettir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesi'nce 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesi uyarınca ilk inceleme ile görevli Tetkik Hakimi Nafi Alantar'ın açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği düşünüldü:

Dava, Hassa Malmüdürlüğü'nde yoklama memuru olarak çalışan davacının, Hatay Valiliği (Hassa Malmüdürlüğü) hasım gösterilmek suretiyle ve daha önce %55 oranı üzerinden ödenen özel hizmet tazminatının, %49 oranına düşürülmesine ilişkin işlem ile yersiz ödendiği ileri sürülen özel hizmet tazminatı farkının davacıya zimmet olarak çıkarılmasına ilişkin 10.11.2006 günlü Hassa Malmüdürlüğü işleminin iptali ve ödenmeyen kısmın yasal faiziyle birlikte tazminine hükmedilmesi istemiyle açılmıştır.

Hatay İdare Mahkemesi'nin 27.09.2007 günlü, E:2006/555, K:2007/1599 sayılı kararıyla; Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı, Hassa Malmüdürlüğü'nde 4. dereceli memur kadrosu bulunmaması nedeniyle daha önce %55 üzerinden ödenen özel hizmet tazminatının %49'a düşürülmesine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı, diğer taraftan, olayda 2004 yılı Ocak ayından 2006 yılı Mayıs ayına kadar davacıya fazla ödeme yapıldığının anlaşıldığı, ancak fazla ödeme yapılmasında davacının gerçek dışı beyan ve hilesi bulunmadığından, söz konusu bu fazla ödemenin, Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu kararında da öngörüldüğü gibi dava açma süresi içerisinde istenebileceği dikkate alındığında, son ödeme tarihinden uzunca bir süre geçtikten sonra fazla ödemenin istenilmesi yönündeki davalı idare işleminde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle, davacıya zimmet çıkarılmasına ilişkin dava konusu işlemin iptaline; daha önce %55 oranı üzerinden ödenen özel hizmet tazminatının, %49 oranına düşürülmesine ilişkin işlemin iptali ile söz konusu işlem nedeniyle ödenmeyen kısmın yasal faiziyle birlikte tazminine hükmedilmesi istemleri yönünden davanın reddine karar verilmiştir.

Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı, savunma dilekçelerinin kabul edilmediğini, davada taraf sıfatının Başkanlıklarına ait olduğunu, dolayısıyla idarelerine herhangi bir tebligat yapılmadan ve savunma istenilmeden karar verilmesinin hukuka aykırı olduğunu öne sürerek İdare Mahkemesi kararının temyizen incelenerek bozulmasını istemektedir.

5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun geçici 5'inci maddesinde, kurulacak vergi dairesi başkanlıklarının faaliyete geçmesiyle birlikte vergi dairesi müdürlükleri ile gelir müdürlüklerinin ilgili vergi dairesi başkanlığına bağlanmış sayılacağı, defterdarlıklara ve gelirler bölge müdürlüklerine bağlı vergi denetmen ve yardımcılarının da, ilgili vergi dairesi başkanlıklarına atanmış sayılacağı; mal müdürlüklerine bağlı vergi denetmen ve yardımcılarının ise, ilgili vergi dairesi başkanlığı birimi haline dönüştürülünceye kadar defterdarlıklara bağlı olarak faaliyetlerine devam edeceği, hükmüne yer verilmiş, 32'inci maddesinde de, "Ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığına ait bölümünden çıkarılmış ve ekli (3) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvele Gelir İdaresi Başkanlığı olarak eklenmiştir" hükmüne yer verilmiş olup, bu kapsamda olaya bakıldığında, (3) sayılı listede yer alan yoklama memurunun Gelir İdaresi Başkanlığı'nın taşra teşkilatında yer alan bir personel olduğu ve özlük bakımından Vergi Dairesi Başkanlığı'na bağlı bulunduğu görülmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Hatay Valiliği Hassa Malmüdürlüğü'nün muhasebe işlemlerinin denetlenmesi sırasında, bu dairede yoklama memuru olarak çalışan davacının da aralarında bulunduğu memurların, aldıkları özel hizmet tazminatlarının incelenmesi neticesinde, Maliye Bakanlığı'nda 5. derece memur kadrosunda çalışan ve yüksekokul mezunu olan personel de dahil olmak üzere, kazanılmış hak aylıkları 4. dereceye yükseltilmiş olsa dahi, Maliye Bakanlığı'nda 4. dereceli memur kadrosu bulunmadığından %55 oranında özel hizmet tazminatından faydalanma imkanlarının bulunmadığı ve kendilerine kadro derecelerinin karşılığı olarak %49 oranında özel hizmet tazminatı

verilebileceğinin rapor edildiği, bu nedenle de fazla ödeme yapıldığından bahisle davacı adına Hassa Malmüdürlüğü'nce tesis edilen işlemle kişi borcu çıkarılması üzerine, Hatay Valiliği husumetiyle bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Her ne kadar iptal davalarının objektif karakteri dolayısıyle bu davalarda yargılanan "idare" değil uyuşmazlık konusu "idari işlem" ise de; yine de işlemin hangi makam tarafından hangi usullerle alındığını saptayabilmek, işlemi tesis eden gerçek makama işleminin hukuka uygunluğunu savunma olanağını tanımak ve verilecek yargı kararının doğrudan ilgili makamca uygulanmasını sağlamak gibi nedenlerden dolayı iptal davalarında da husumetin doğru yönetilmesi konusu önem taşımaktadır. Yargılama sırasında, İdare Mahkemesi'nce, dava dilekçesine karşı Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanıp gönderilen cevap dilekçesinin savunma olarak kabul edilmediği, ancak gönderilen dilekçe ve eklerindeki bilgi ve belgeler, Hatay Valiği'nce gönderilmiş gibi değerlendirilmek suretiyle uyuşmazlığın esastan çözümlendiği görülmektedir.

Yukarıda hukuki dayanakları da gösterilmek suretiyle ortaya konulduğu gibi uyuşmazlık konusu işlem, bir yönü itibariyle Maliye Bakanlığı'na bağlı Gelir İdaresi Başkanlığı'nın taşra teşkilatında yer alan Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı personeline ilişkin olmakla birlikte, işlemi tesis eden Hassa Malmüdürlüğü'nün de gerek Hatay Valiliği ve gerekse Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı adına davrandığının kabulü zorunlu olup, İdare Mahkemesi'nce Hatay Valiliği'ne gönderilen dava dilekçesine karşı Hatay Valiliği'nin herhangi bir savunma yapmadığı, Hassa Malmüdürlüğü'nün işlemini sahiplenerek Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından yapılan savunmanın ise, İdare Mahkemesi'nce kabul edilmediği dikkate alındığında, uyuşmazlık konusu işlemi tesis eden makamın ve buna dayalı olarak husumetin tesbitinde Mahkemenin eksik ve hatalı değerlendirmesi sonucu "taraf" sıfatını kazanamayan Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı'nın kendi personelini ilgilendiren işlemin iptali yolunda verilen kararın temyizen incelenmesini istemekte doğrudan ilgisi ve hukuki yararı bulunduğu ve yargılama sırasında oluşan ve kendine özgü gelişen bu özel durum nedeniyle de olayda, mahkeme kararlarının ancak kararda taraf olarak gösterilenlerce temyiz edilebileceği yolundaki genel kuraldan ayrılmanın zorunlu olduğu açıktır.

Bu durumda, İdare Mahkemesi'nce 2577 sayılı Yasanın 15. maddesinin (c) bendinde öngörülen mevzuat hükümlerine göre, Hatay Valiliği yanında Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı da hasım mevkiine alınarak, dava dilekçesinin aynı bent uyarınca bu hasma da tebliğ edilmesi suretiyle, dosyanın bu şekilde tekemmülü sağlanarak karar verilmesi gerekirken, sadece Hatay Valiliği husumetiyle uyuşmazlığın çözümlenmesinde hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı'nın temyiz isteminin kabulüyle Hatay İdare Mahkemesi'nce verilen 27.09.2007 günlü, E:2006/555, K:2007/1599 sayılı kararın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1/c. fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3. fıkrası uyarınca ve dava dilekçesi ve eklerinin Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı'na da tebliği suretiyle dosya tekemmül ettirildikten sonra uyuşmazlığın esası hakkında yeniden karar verilmek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, 16.06.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.